

NATURA 2000 HATÁSBECSLÉS

A 275/2004. (X. 8.) KORM. RENDELET 14. SZ. MELLÉKLETÉBEN MEGFOGALMAZOTT FORMAI ÉS TARTALMI ELŐÍRÁSOK ALAPJÁN

„A Tiszakóród 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67, valamint a Tiszakóród 0100/26, 0100/27, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81 hrsz-eken tervezett sekély külszíni művelésű bánya létesítése” projekthez

Készítette:

BioAqua Pro Kft.

Székhely: 4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.

Adószám: 13370406-2-09

Web: www.bioaquapro.hu

E-mail: info@bioaquapro.hu

Tel.: +36 52 541 780

2019. november

ALÁÍRÓ LAP

FELELŐS SZAKÉRTŐK:

Dr. Müller Zoltán

biológia-földrajz szakos tanár, hidrobiológia-vízi ökológia

PhD

természetvédelmi szakértő (Élővilágvédelem,
Földtani természeti értékek és barlangok védelme)

Szakértői engedély száma:

OKVF-SZ-034/2012, OKVF-SZ-048/2012.

.....

Dr. Kiss Béla

Biológus és biológia szakos tanár, halászati szakmérnök

Hidrobiológia-vízi ökológia PhD

Természetvédelmi szakértő (Élővilágvédelem)

Szakértői engedély száma:

OKVF-SZ-050/2011.

.....

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Hódör István biológia szakos tanár, botanikai, hüllő-kétéltű és madártani szakértő

Lukács Attila biológia-környezetvédelem szakos tanár, projektvezető

Ez a jelentés a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. Teljes egészében, vagy részleteiben bármilyen felhasználása a szerző hozzájárulása nélkül tilos.

Tartalomjegyzék

1. AZONOSÍTÓ ADATOK.....	5
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége	5
1.2. Az adatlap kitöltésében részt vevő személyek, szervezetek neve, címe, elérhetősége, szakmai referenciáinak leírása	5
2. A TERV VAGY BERUHÁZÁS.....	8
2.1. BEMUTATÁSA, CÉLJÁNAK MEGHATÁROZÁSA	8
2.2. A TERVEZETT MUNKÁLATOK KIVITELEZÉSÉNEK TECHNOLÓGIÁJA	18
2.3. MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES LÉTESÍTMÉNYEK ISMERTETÉSE.....	21
2.4. TÁRSADALMI, GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEINEK LEÍRÁSA	21
3. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI	22
3.1. A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése	22
3.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét alátámasztó indokok	22
4. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET	24
4.1. Szatmár-Bereg (HUHN10001) különleges madárvédelmi terület	24
4.1.1. A terület adatai	24
4.1.2. Természeti állapot ismertetése	25
4.1.2.1. Általános természeti állapot	25
4.1.2.2. Jelölő fajok	25
4.1.2.2.1. Vizsgálati időpontok, időintervallumok, irodalmi adatok, vizsgálati módszerek	25
4.1.2.2.2. A jelölő fajok általános bemutatása és érintettsége	26
5. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI.....	27
5.1. A Szatmár-Bereg (HUHN10001) különleges madárvédelmi területre gyakorolt hatások	27
5.1.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében	27
5.1.1.1. Közvetlen építési hatásterület	27
5.1.1.2. Közvetett építési hatásterület.....	28
5.1.1.2.1. Az üzemelés hatásterülete	29
5.1.1.3. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások leírása	29
5.1.1.3.1. Vizsgálati időpontok, módszerek	29
5.1.1.3.2. A jelölő fajok általános bemutatása és érintettsége	30

5.1.1.3.3.	A tevékenységgel érintett, a kijelölés alapjául szolgáló fajok egyedeinek száma, állománysűrűsége vagy az érintett terület nagysága	39
5.1.1.3.4.	Az egyedek vagy a terület szerepe a faj védelme tekintetében	39
5.1.1.3.5.	A faj ritkasága (helyi, regionális és ennél magasabb szinten felmérve, ideértve az európai közösségi szintet is)	39
5.1.1.3.5.1.	A faj tevékenységgel érintett állományának relatív nagysága a faj hazai, európai közösségi, illetve világalállományához képest	39
5.1.1.3.5.2.	A faj veszélyeztetettségi foka (IUCN Vörös Könyv veszélyeztetettségi kategóriái szerinti besorolás, közösségi vagy kiemelt közösségi jelentőség, országosan védett vagy fokozottan védett besorolás stb.)	40
5.1.1.3.6.	A faj szaporodási képessége (a fajra vagy a populációra jellemző dinamika alapján)	40
5.1.1.3.7.	A tevékenység megvalósulása esetén a faj, illetve a faj élőhelyének képessége arra, hogy a célzott védelmi intézkedéseket kivéve minden egyéb beavatkozás nélkül, kizárólag a faj, illetve élőhelyének dinamikája következtében rövid időn belül visszaálljon egy olyan állapotba, amely az eredeti állapottal egyenértékű vagy jobb annál	40
5.1.1.3.7.1.	A faj állományának regenerálódási képessége a környező állományokból azok észrevehető csökkenése nélkül (a faj diszperziós képessége, illetve az állomány izoláltsága más állományoktól stb.), illetve az állomány belső dinamikája következtében a regenerálódás képessége	40
5.1.1.3.7.2.	A tevékenység hatása az állományon belüli kedvező kor- és ivareloszlásra	41
5.1.1.3.8.	A területek koherenciája	41
5.1.1.4.	A várható hatások becsült mértéke összegezve	42
6.	ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSSZERŰ) MEGOLDÁSOK	43
6.1.	A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása, és a szóba jöhető alternatív megoldások megvalósítását megnehezítő vagy kizáró okok leírása	43
7.	A KEDVEZŐTLEN HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE, A TERVEZETT, ILLETVE JAVASOLT, A TERV VAGY BERUHÁZÁS RÉVÉN BEKÖVETKEZŐ KEDVEZŐTLEN HATÁSOK ENYHÍTÉSÉT, CSÖKKENTÉSÉT, MÉRSÉKLÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	44
7.1.	Az érintett Szatmár-Bereg (HUHN10001) különleges madárvédelmi terület	44
8.	KIEGYENLÍTŐ (KOMPENZÁCIÓS) INTÉZKEDÉSEK	45
8.1.	Kompenzációs intézkedések a jelölő fajok esetében	45
8.1.1.	Szatmár-Bereg (HUHN10001) különleges madárvédelmi terület	45
9.	FELHASZNÁLT IRODALOM	46
10.	MELLÉKLET	47
10.1.	Szakértői engedélyek	47

1. AZONOSÍTÓ ADATOK

1.1. A TERV KÉSZÍTŐJÉNEK, ILLETVE A BERUHÁZÓNAK A NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE

A projekt gazdája: Mészáros és Mészáros Kft.

Adószám: 12671003-2-07

Cégjegyzékszám: 07 09 007959

Székhelye: 8086 Felcsút, 0311/5 hrsz.

Levelezési cím: 8086 Felcsút, 0311/5 hrsz.

Képviselője: Németh Tamás (ügyvezető)

Kapcsolattartó: Tátrai László (projektvezető)

Elérhetőség: 20/268-1777, tatrai.laszlo@meszaroskft.com

1.2. AZ ADATLAP KITÖLTÉSÉBEN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK, SZERVEZETEK NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE, SZAKMAI REFERENCIÁINAK LEÍRÁSA

A hatásbecslés kidolgozója:

BioAqua Pro környezetvédelmi szolgáltató és tanácsadó Kft.

4032 Debrecen, Soó R. u. 21.

Referenciák:

Tisza folyó 736+888-737+524 fkm. szakaszának folyószabályozási célú mederkotrás tervéhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció – Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (2015)

A Batár balpart 0+000-6+690 tkm. szakaszán tervezett beruházásra vonatkozó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – ÖKO Zrt. (2015)

Tisza balpart 130+681-143+180 tkm. szakaszán tervezett beruházásra vonatkozó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – ÖKO Zrt. (2015)

Tisza jobbpart 54+292-62+812 tkm. szakaszán tervezett beruházásra vonatkozó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – ÖKO Zrt. (2015)

Túr balpart 0+000-10+920 tkm. szakaszán tervezett beruházásra vonatkozó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – ÖKO Zrt. (2015)

A Tivadar-Kisar térségi nagyvízi mederrendezés tervezett beavatkozásaihoz kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – ÖKO Zrt. (2015)

A Tiszakécske 11A, 11B, 17A, 17H és 17I erdőrészek/részletnél erdő és erdőgazdálkodási tevékenységet szolgáló területek termelésből való kivonásának engedélyezéséhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Tiszakécske Város Önkormányzata (2015)

Gyöngyös-patak mederrendezéséhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslés elkészítése – Radiola Kutató és Tanácsadó Bt. (2015)

Kisvárdai Nádas-tó (0175/15 hrsz) rehabilitációs tervéhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Kisvárdai Város Önkormányzata (2015)

A Tisza 424,950 – 425,050 fkm balparti szelvénye közötti partszakaszon, partvédelem, ivóvíz vezeték, szennyvíz nyomóvezeték vízjogi létesítési engedélyezése keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – „SZABICS” Bt. (2015)

A Budapest III. kerület, Római parti árvízvédelmi mű létesítésére vonatkozó beruházáshoz kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – VIKÖTI Mérnöki Iroda Kft.(2015)

„Győr-Gönyű Országos Közforgalmú Kikötő továbbfejlesztés tervezési és előkészítési munkái I.” c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – VTK INNOSYSTEM Víz-, Természet-és Környezetvédelmi Kft. (2016)

A Berettyó 72,8-72,7 fkm. közötti szakaszán tervezett partvédmű létesítéséhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslés elkészítése – "KÖRÖS-AQUA" Kft. (2016)

A Zagyva jobb part 12+423-20+300 tkm közötti, valamint Zagyva bal part 13+400-19+746 tkm közötti töltésfejlesztésére vonatkozó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (2016)

A Nádudvar 0954/2 helyrajzi számú ingatlanon lévő állattartó telep tervezett fejlesztéséhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslés elkészítése – Dembrovski Sándor (2016)

A Hortobágy 0305/2 -ú ingatlanon lévő állattartó telep tervezett fejlesztéséhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslés elkészítése – Oláh Ferenc (2016)

A Balmazújváros külterületén folytatott szeizmikus felmérés engedélyezési eljárásához kapcsolódó Natura 2000-es hatásbecslésnek elkészítése – OGD Nádudvar Koncessziós Korlátolt Felelősségű Társaság (2016)

A "4451 jelű összekötő út korrekciójára vonatkozó" projekt tervezett beavatkozásaihoz kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – VIKÖTI Mérnök Iroda Kft. (2016)

A Görbeháza 08/3 hrsz. létesítendő napelemes kiserőmű létesítéséhez kapcsolódó beavatkozások Natura 2000 hatásbecslési dokumentációjának elkészítése – Görbeháza Község Önkormányzata (2016)

A Dorog-Esztergomi regionális vízellátó rendszer létesítéséhez kapcsolódó beruházás által érintett Natura 2000 területekre vonatkozó hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Trinity Enviro Kft. (2016)

„A Jászfelsőszentgyörgy csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése" projekt tervezett beavatkozásokhoz kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Katona Mérnöki Szolgáltató Kft. (2016)

Az Angelica SE pihenőparkjának turisztikai és infrastrukturális fejlesztéséhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Angelica Szabadidő és Ifjúsági Sportegyesület (2016)

„A Tisza-hullámtér – Nagyvízi meder vízszállító képességének helyreállítása a szolnoki vasúti híd és Kisköre közötti szakaszon” tárgyú projekt keretében, az Erdészeti Rehabilitációhoz szükséges Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (2016)

A „Modern Városok Program” keretén belül megvalósítani tervezett, Tiszai kikötő és kapcsolódó létesítmények fejlesztése projekt keretében tervezett beavatkozásaihoz kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – Katona Mérnöki Szolgáltató Kft. (2017)

„VTT Hullámtér rendezése az Alsó-Tiszán” elnevezésű, KEHOP–1.4.0-15-2016-00003 azonosító számú projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció összeállítása – VIZITERV Environ Kft. (2017)

„VTT Hullámtér rendezése a Közép-Tiszán” elnevezésű, KEHOP–1.4.0-15-2016-000014 azonosító számú projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció összeállítása – VIZITERV Environ Kft. (2017)

„Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója” elnevezésű, KEHOP–1.3.0-15-2016-00010 azonosító számú projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció összeállítása a Kepés-Lesvári-főcsatorna rekonstrukciójához kapcsolódóan – VIZITERV Environ Kft. (2017)

„VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszerének kiépítése, Tisza-Túr tározó” elnevezésű, KEHOP–1.4.0-15-00011 azonosító számú projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése – ÖKO Zrt. (2017)

„Esztergom árvízvédelmének fejlesztése I. ütem” elnevezésű KEHOP–1.4.0-15-2015-00015 azonosítási számú projekt keretében készített Natura 2000 hatásbecslés, vízi makroszkópikus gerinctelenekre és halakra vonatkozó fejezetrészeinek elkészítése – ÖKO Zrt. (2017)

„Árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, védvonalak terhelésének csökkentése a Közép-Tiszán az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság működési területén” című projekt beavatkozásaihoz kötődően Natura 2000 hatásbecslés készítése – VIZITERV Consult Kft. (2017)

„A Bezerédi Duna-ág rehabilitációja” című KEHOP–4.1.0-15-2016-00064 azonosító számú projekthez kapcsolódó Natura 2000 Hatásbecslés elkészítése – VITAQUA Közműtervező Kft. (2017)

„A Velencei-tavi partfal komplex fenntartható rehabilitációja” című, KEHOP–1.3.0-15-2016-00015 azonosító számú projekt engedélyeztetési és kiviteli tervezési feladatainak elkészítése keretében Natura 2000 hatásbecsléssel elkészítése – NOX Beruházó és Fővállalkozó Zrt. (2017)

Árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, védvonalak terhelésének csökkentése a Közép-Tiszán a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén, az „Árvízvédelmi fejlesztések” KEHOP 1.4.0/2015 konstrukció keretében Natura 2000 Hatásbecslési Dokumentáció készítése – VIZITERV Consult Kft. (2017)

„Az abádszalóki szabadstrand és ökológiai folyosó komplex turisztikai fejlesztése” c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslés készítése – Fegyverneki Területfejlesztő Központ és Mérnökiroda Kft. (2018)

„Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés”, TOP–1.2.1-15-JN1–2016-00020 kódszámú, „Tiszakanyar” című projekt keretében Natura 2000 Hatásbecslési Dokumentáció elkészítése – Rákóczi Zoltán Város Önkormányzata, Tiszavárkony Község Önkormányzata, Vezseny Község Önkormányzata (2018)

2. A TERV VAGY BERUHÁZÁS

Az alábbi bemutatás a TESZT Tervező, Szervező és Fővállalkozó Kft. által rendelkezésünkre bocsátott háttéranyagokból, valamint az AQUA-SUMMA Kereskedelmi Szolgáltató Kft. által 2019. szeptember 30-i dátummal „A Szatmárcseke-Tiszakóród távlati ivóvízbázis hidrogeológiai védőterületén létesítendő anyag-nyerőhely-bányatelek kialakítás vízbázisra gyakorolt hatásának vizsgálatához” készített egyedi vizsgálati dokumentációkból, továbbá a tervkészítők és a hatásbecslés készítőik személyes közreműködése által készült.

2.1. BEMUTATÁSA, CÉLJÁNAK MEGHATÁROZÁSA

Pontos megnevezése és azonosítója

„A Tiszakóród 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67, valamint a Tiszakóród 0100/26, 0100/27, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81 hrsz-eken tervezett sekély külszíni művelésű bánya létesítése”.

Tervezett időtartama

A beruházás tervezett időtartama: 2020-2021.

Bemutatása, céljának meghatározása

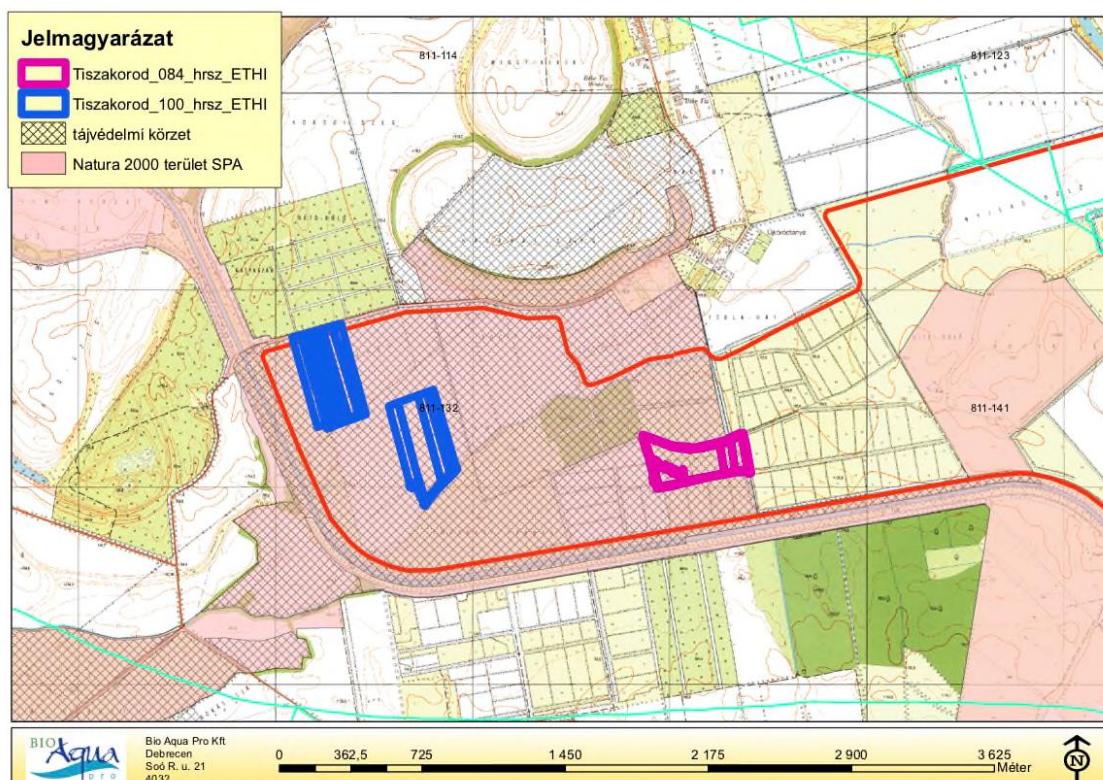
A „VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszerének kiépítése, Tisza-Túr tározó” c. beruházáshoz kapcsolódó hatósági eljárásokat a Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program keretében megvalósuló egyes vízgazdálkodási célú beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 285/2016 (IX.21.) Korm. rendelet alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánították.

A kivitelezés előtt álló 42 millió m³ térfogatú tározót, összesen 25,08 km hosszúságú töltés határolja, melynek megépítéséhez mintegy 2,5 millió m³ töltésanyag szükséges. A tározó építéséhez alkalmas kötött anyagra van szükség, amihez célkitermelő helyet kell nyitni. Az építéséhez több terület felhasználását tervezik anyagnyerőhelyek céljára, melyhez bányatelek kialakítása szükséges.

Jelen projekt és tanulmány keretében az 1. terület (Tiszakóród 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67), valamint a 2. terület (Tiszakóród 0100/26, 0100/27, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81) vizsgálata és bemutatása valósul meg.

3. ábra Az 1. területen (Tiszaköröd 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67 hrsz) és a 2. területen (Tiszaköröd 0100/26, 0100/27, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81 hrsz) tervezett sekély külszíni művelésű tervezett bányák, valamint a Natura 2000 és tájvédelmi körzet elhelyezkedése

Térbeli kiterjedése, az igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, térképi ábrázolása

A projekt által érintett területek (az 1. és a 2. területek) döntő része szántó művelési ágú és hosszú évek óta szántóföldként, jellemzően egyéves szántóföldi kultúrák termelésére használt területek, amelyeket helyenként különböző mértékben becserjésedett száraz belvízelvezető árkok tagolnak. Az 1. és 2. területeken jelenlegi állapotukban számottevő természeti érték nem található.

A tervezett beruházás által érintett Natura 2000 területek

A Natura 2000 területek közül a tervezett beruházás érinti a Szatmár-Bereg különleges madárvédelmi területet (HUHN10001).

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 területek egy olyan európai ökológiai hálózatot alkotnak, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését, illetve hozzájárul a fajok és élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartásához, illetve helyreállításához. Olyan zöld infrastruktúra, mely biztosítja Európa természetes élőhelyeinek ökoszisztéma szolgáltatásait, valamint jó állapotban történő megőrzöttségét. A Natura 2000 hálózat alapja az 1979-es madárvédelmi irányelv (Birds Directive, 79/409/EEC), illetve az azt 2009-ben felváltó kodifikált változat, valamint az 1992-es élőhelyvédelmi irányelv (Habitat Directive, 92/43/EEC). A teljes hálózat Európa szárazföldi területeinek mintegy 17%-át fedi le, ez körülbelül teljes Németország területével egyenlő (<http://www.wikipedia.org>).

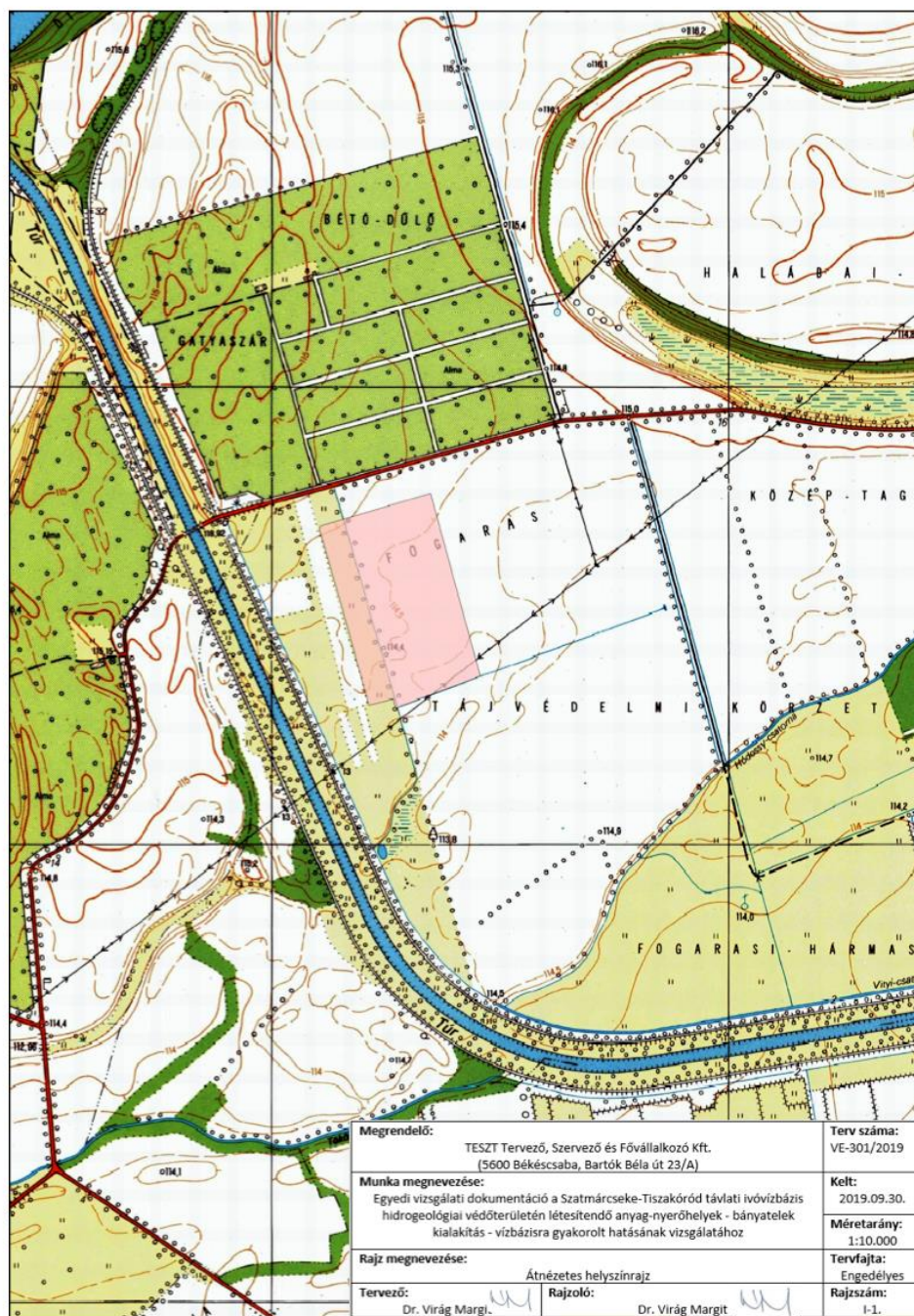
4. ábra A vizsgálati terület által érintett Szatmár-Bereg (HUHN10001) különleges madárvédelmi terület
(a különleges madárvédelmi területet lazac színnel jelöltük)

Az 1. terület (Tiszakóród 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67)

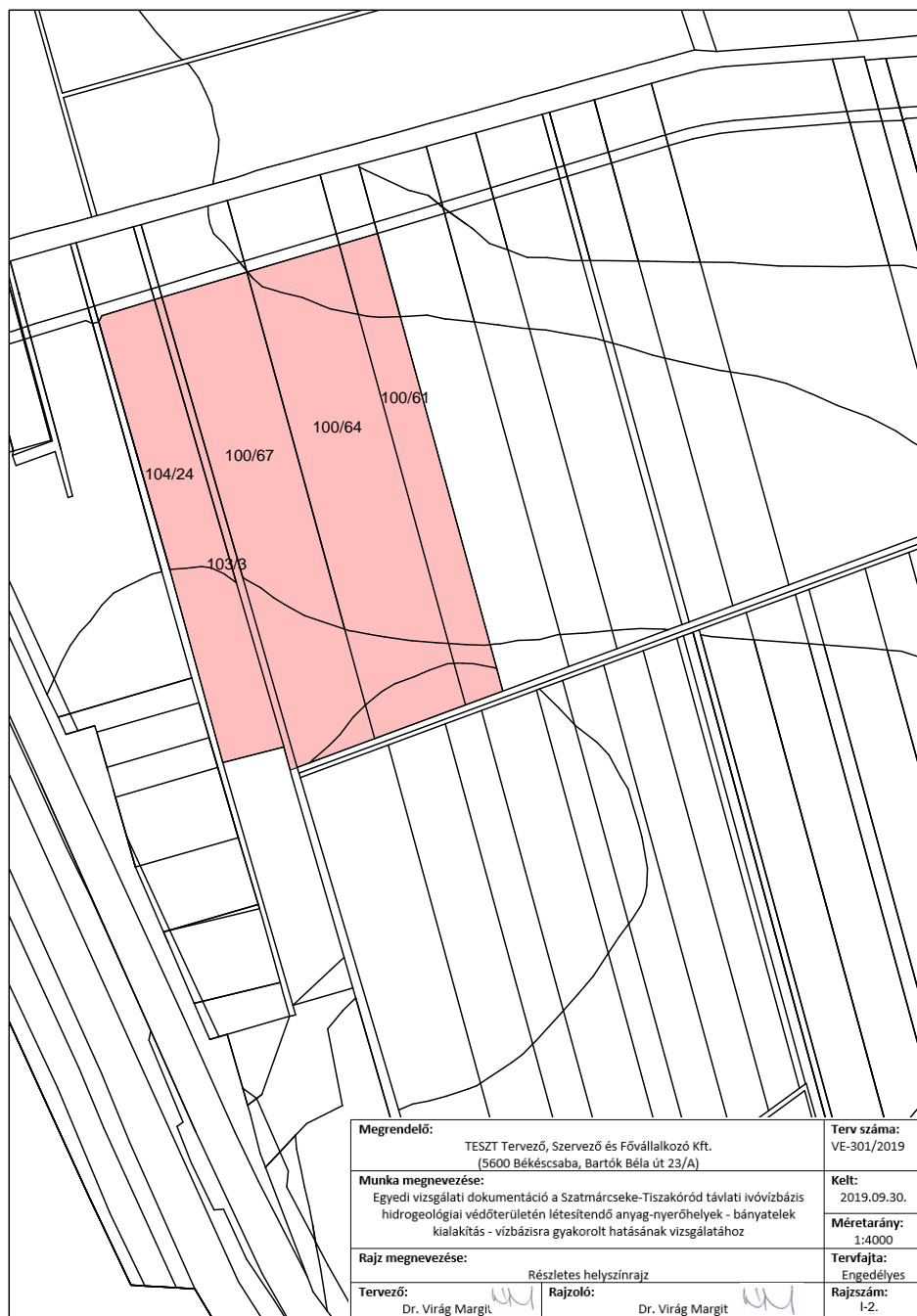
Terület	Település	Hrsz	Teljes terület nagysága (ha)	Igénybeveendő terület nagyság (ha)
1. terület	Tiszakóród	0103/3	0,8054	0,8054
1. terület	Tiszakóród	0104/25	2,1473	2,1473
1. terület	Tiszakóród	0100/61	1,4443	1,4443
1. terület	Tiszakóród	0100/64	3,5318	3,5318
1. terület	Tiszakóród	0100/67	3,6801	3,6801
		Összesen	11,6089	11,6089

Sorszám	EOV X	EOV Y
1	310327,84	921345,60
2	310302,71	921278,04
3	310302,70	921278,04
4	309803,23	921425,72
5	309737,57	921446,26
6	309733,18	921435,11
7	309747,76	921430,91

Sorszám	EOV X	EOV Y
8	310077,85	921335,81
9	310101,10	921329,11
10	310109,85	921326,59
11	310125,53	921322,07
12	310136,65	921318,87
13	310283,20	921276,65
14	310294,36	921273,43
15	310300,36	921271,79
16	310320,55	921266,28
17	310306,81	921213,03
18	310475,78	921166,83
19	310692,15	921104,88
20	310697,63	921107,54
21	310711,64	921153,44
22	310713,69	921159,99
23	310735,80	921234,07
24	310759,65	921314,72
25	310769,55	921348,00
26	310696,85	921367,88
27	310410,03	921446,29
28	310389,08	921452,02
29	310369,42	921457,39
30	310357,27	921424,72
31	310327,84	921345,60

5. ábra Az 1. terület (Tiszaköröd 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67) elhelyezkedése

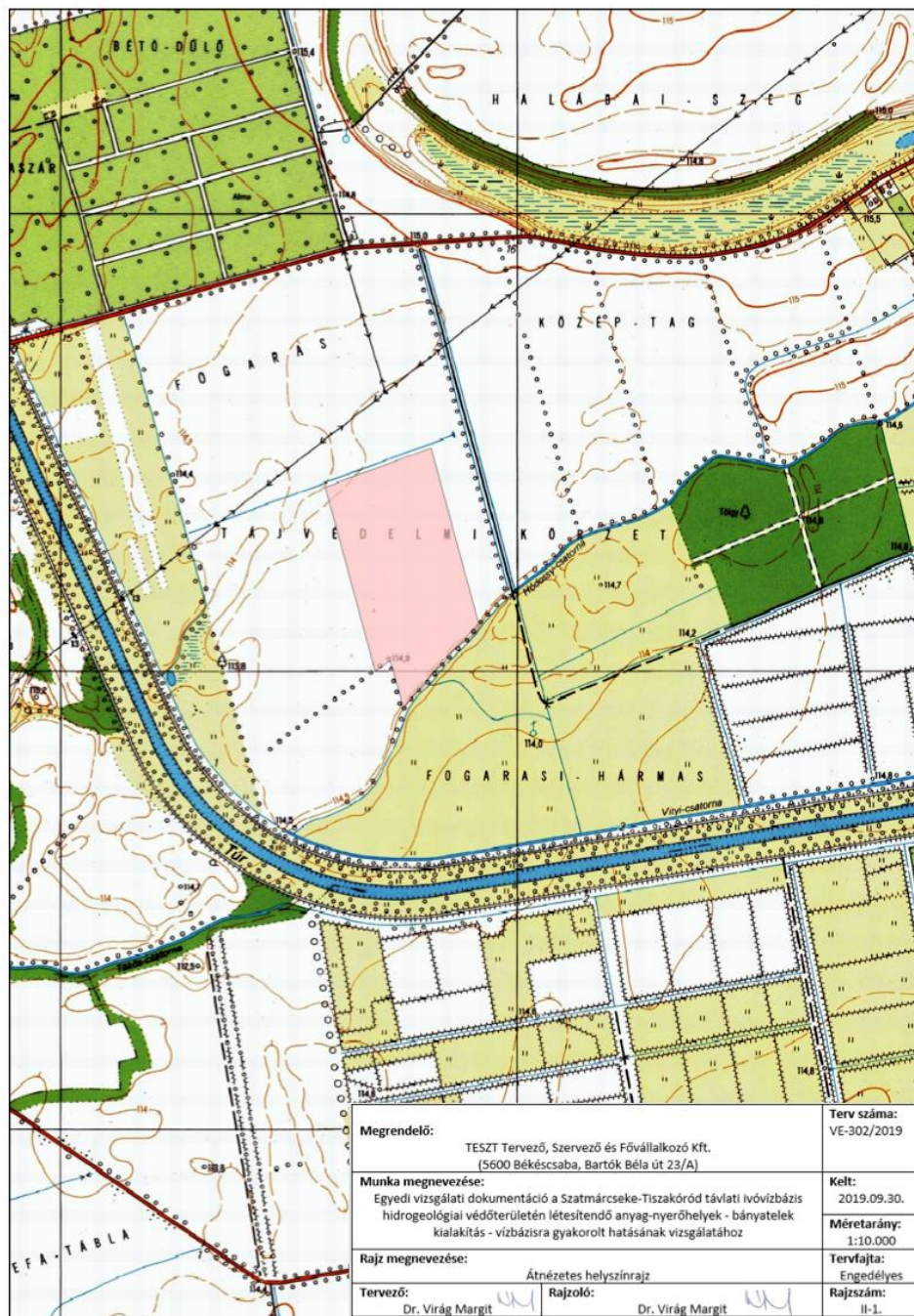
6. ábra Az 1. terület (Tiszakóród 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67) helyrajzi számainak elhelyezkedése

A 2. terület (Tiszakóród 0100/27, 0100/26, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81)

Terület	Település	Hrsz	Teljes terület nagysága (ha)	Igénybeveendő terület nagyság (ha)
2. terület	Tiszakóród	0100/27	1,2	1,2
2. terület	Tiszakóród	0100/26	0,5	0,5
2. terület	Tiszakóród	0100/69	0,4399	0,4399
2. terület	Tiszakóród	0100/71	0,2952	0,2952
2. terület	Tiszakóród	0100/73	2,1463	2,1463
2. terület	Tiszakóród	0100/75	2,1139	2,1139
2. terület	Tiszakóród	0100/77	0,56	0,56
2. terület	Tiszakóród	0100/79	2,2493	2,2493
2. terület	Tiszakóród	0100/81	1,6549	1,6549
		Mindösszesen	11,1592	11,1592

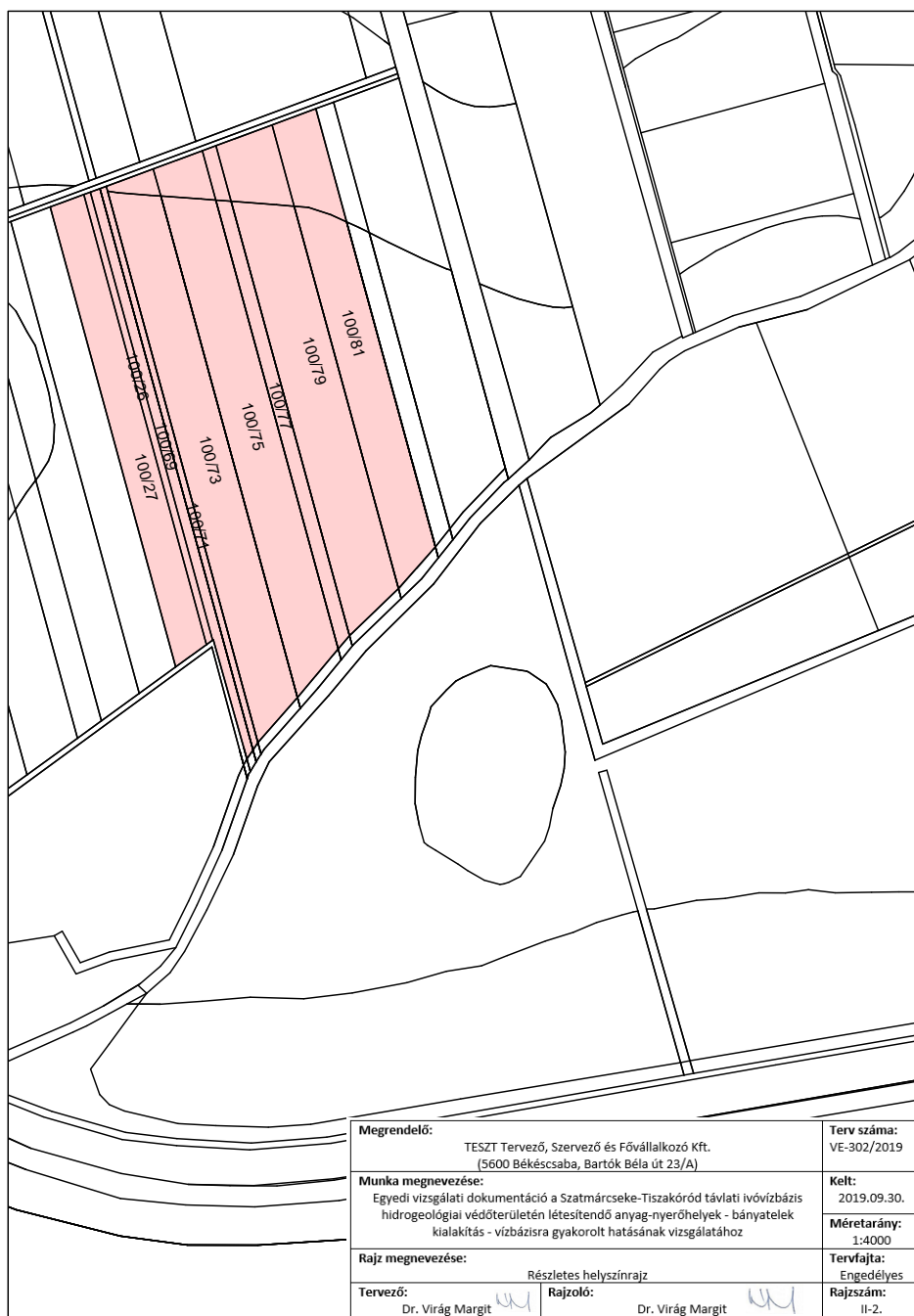
Sorszám	EOV X	EOV Y
1	310029,89	921840,88
2	310018,42	921831,03
3	309975,81	921795,53
4	309936,53	921760,97
5	309929,99	921756,71
6	309922,24	921751,30
7	309931,97	921748,56
8	310026,41	921721,99
9	310026,01	921721,44
10	310022,11	921716,08
11	310002,58	921689,21
12	310404,77	921579,82
13	310415,61	921609,05
14	310417,77	921614,88
15	310420,06	921621,06
16	310420,85	921623,19
17	310422,88	921628,68
18	310438,12	921669,78
19	310453,97	921712,56
20	310458,34	921724,34
21	310476,51	921773,36
22	310490,64	921811,50
23	310391,71	921838,41
24	310107,59	921915,70
25	310071,31	921883,57
26	310029,89	921840,88

7. ábra A 2. terület (Tiszaköröd 0100/27, 0100/26, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81) elhelyezkedése

8. ábra A 2. terület (Tiszakóród 0100/27, 0100/26, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81) helyrajzi számainak elhelyezkedése

Kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása

A kivitelezést végző munkagépek által okozott taposás, zaj, rezgés, por- és füstszennyezés, továbbá az élővilágra kifejtett zavaró hatás (jelenlét és mozgás által) várható a beruházás megvalósítása során.

2.2. A TERVEZETT MUNKÁLATOK KIVITELEZÉSÉNEK TECHNOLÓGIÁJA

Bevezetés

A tervezett tevékenységet a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény alapján tervezik folytatni.

A természeti adottságokból következik, hogy a bányászat során **külfejtéssel** művelnek, mivel az ásványkincs fiatalokor üledék, így a felszín közelében találhatók.

A külfejtések teljes folyamatát az előkészítő munkálatok, a termelés, működés és a befejező munkálatok határozzák meg.

- a) Bányatelek kitűzése.
- b) Letakarítás: a bányahelyen az erdő letermelését és tuskózását el kell végezni, valamint a gyeppel fedett területen a felső gyökerekkel átszőtt réteget le kell termelni és elkülönítve deponálni.
- c) Haszonanyag kitermelése, teherautóra rakodással.
- d) A kitermelt anyag elszállítása a munkaterület határáig.
- e) Bánya megszüntetése, bezárása: a kitermelés befejezése után a terület helyreállítására kerül sor. A deponált anyag terítése, tereprendezés.

Előkészítő munkálatok

Az előkészítő munkálatok csak az előzetes és a részletes geológiai kutatás, illetve ezek eredményei dokumentálása után indíthatók. A kutatás a termelést megelőző azon tevékenység, melynek során az adott ásványi nyersanyag térbeli elhelyezkedéséről, mennyiségéről, minőségéről a lehetőségekhez képest a legpontosabb képet kapunk. A kutatás kiterjed a hasznosítható ásványi nyersanyagvagyon körülvevő kőzetekre (fedő, fekvő), mivel azok tulajdonságai döntően befolyásolják a kitermelhetőséget, technológiát. Foglalkozni a bányászatot fenyegető veszélyek lehetőségével (pl. omlásveszély), vagyis meg kell ismerni mind a hasznosítható ásványi nyersanyagvagyon mind az azt körülvevő kőzetkörnyezet földtani, hidrológiai és kőzetmechanikai viszonyait is.

A tervezést és a művelésre kijelölt terület lehatárolását követően kerülhet sor az előkészítő munkákra, a letakarítást és a hasznos ásványtermelést kiszolgáló infrastruktúra (jelen esetben pl. mobil wc-k) kiépítésére.

Termelés, működés

A második fázis a tényleges működés, a letakarítás és a termelés időtartama. Ez a nyitóárok létesítésével kezdődik. A külfejtés működése lényegében a jövesztés, a rakodás-szállítás és a hányóképzés munkálatait jelenti. A működés alapvető fontosságú elemének kell tekinteni természetesen a rendszeres megelőző karbantartást, a gépek felújítását és ahol azt az előfordulás adottságai megkövetelik, a víztelenítést, vízvédelmet is.

Az adott bánya esetében víztelenítésre nincs szükség, mivel a bánya alaplapja a legmagasabb talajvízszint felett 1 m-re lett meghatározva.

Letakarítás

Külszíni fejtés a fedő rétegek letakarításával kezdődik, ezzel teszik a haszonanyagot hozzáférhetővé és kitermelhetővé (lefejthetővé). Letakarítás alatt a kitermelni kívánt agyagot fedő meddő kőzetek kitermelését és meddőhányón való elhelyezését értjük. A legfelső, humusztartalmú réteget külön kell kitermelni és deponálni, hogy ne keveredjenek a terméketlen meddő kőzetekkel, így a rekultiváció során ismét a legfelső takaró réteggént elterítve segítsék elő a növényzet gyors megtelepedését. A fedőréteg letakarításának olyan távolságra előzi meg a fejtési anyagot, hogy a két munkaterületen biztonságosan, egymás zavarása nélkül

lehessen dolgozni. Mind a takaró humusz, mind az esetleg szennyezett felső rétegek és haszonanyag laza szerkezetű, így robbantani általában nem szükséges.

Az elkészített talajvédelmi terv ismeretében humuszmentést 30-45 cm vastagságban kell elvégezni.

A talajvédelmi tervet mellékleten csatoljuk. (Készítette: Agromechanika Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi KKT.)

Fejtés

Fejtés alatt azt a bányatérseget és azt a tevékenységet értjük, amikor a feltárt, letakarított ásványi nyersanyagot elértük és kitermeljük. A bánya esetén a fedő letakarítását követően érjük el a hasznosítható telepet, és a telepben kialakítjuk a nyitóárkot, kiképezzük a fejtési homlokot. A haszonanyag kitermelésével halad előre a fejtési homlok a letakarítást követve. Az eredeti környezetében lévő kőzetanyag megbontását nevezzük jövesztésnek. A jövesztés rakodó, kotró gépekkel, szkréper(nyeső)ládával végezhető. A kialakított szintek magassága függ a jövesztésre, rakódásra alkalmazott gép típusától, illetve a gépjövesztő kanál állásától (mélyásó, hegybontó). A munkaszinthez tartozó bányafal maximális magassága nem haladja meg a jövesztő gép jövesztési magasságát.

A kitermelt anyag többnyire homogén szerkezetű, de lehetnek eltérő minőségű, szennyezett, agyagosabb rétegek. Ezeket szelektíven kell kitermelni, és külön töltésanyagként értékesíthetők, vagy meddőhányón elhelyezni.

Alapvető követelmény, hogy a belső hányó kialakítása úgy történjen, hogy a jövesztés és hányóképzés egyensúlya a külfejtés teljes időtartama alatt biztosított legyen. Az egyensúly megtartását úgy lehet elérni, ha a hányó feltorlódása, azaz a hasznos ásványtelep veszélyes megközelítése ne következzen be. A hányónak nem szabad veszélyeztetni a letakarított ásványtelepet. A több szeletben épített belső hányó generál rézsűszöge a tervezett és biztonságos értéket nem lépheti túl. A jövesztési és a hányó-oldal indokoltnál nagyobb eltávolodása is kerülendő, mert jelentősen növelheti a szállítási utat.

Rakodás, szállítás

A jövesztés – rakodás - elszállítás munkafolyamatok általában egy lépcsőben történnek, amit az anyag eredeti települési formájában való laza szerkezete tesz lehetővé. A jövesztett anyag felrakása rakodógéppel, homlokrakodó géppel történik. A homlok magassága itt sem haladhatja meg a rakodógép gémjének magasságát. Ha ez bekövetkezne, új szintet kell kialakítani.

A szállítási feladat nemcsak a kitermelt haszonanyagra, hanem a külfejtés működéséhez szükséges személyszállításra, anyag-, alkatrész-, energia, víz-, és egyéb anyagok szállítására is kiterjed.

Személyszállítás

A jövesztő-rakodó, szállító és hányóképző gépek kezelőszemélyzetét, a karbantartást és a bányabeli szerelést végző embereket naponta több alkalommal – elsősorban műszakváltáskor – egy központi bázisról a munkahelyre és onnan vissza kell szállítani. A szállítás távolsága csökkenthető, ha a létesítményeket mobil kivitelben a külfejtés peremén helyezik el, és ezek követik a bánya előrehaladását.

Anyag- és alkatrészszállítás

A külfejtések működése során nagy feladatot jelent az anyagok és alkatrészek szállítása is. Nagy gyakorisággal történik a robbanómotoros gépek üzemanyag-ellátása, illetve a napi karbantartásokhoz szükséges anyag-, eszköz- és alkatrészszállítás. Alkalomszerű szállítási feladat is felmerülhet, ilyen az üzemzavarok esetén a nagytömegű alkatrészek be és kiszállítása, nagyjavítások során a fődarabok, alkatrészek szállítása.

A hasznos ásványok és a meddőanyag szállítása

A hasznos ásványok kitermelését, jövesztését a nyitóárok kialakítása előzi meg, a feltárás meddőanyagok jövesztelésével, szállításával kezdődik. A bánya működése során a hasznos ásvány és a letakarított meddő arányát a letakarítási tényező jellemzi, melyet befolyásolnak a takarórétegek fizikai-mechanikai adottságai.

A fejtéshez és rakodáshoz használt munkagépek:

- 1 db kotró (teljesítmény: 118 kW)
- 1 db dózer (teljesítmény: 120 kW)

- 1 db forgórakodó (teljesítmény: 130 kW)
- 2 db Tehergépkocsi (teljesítmény: 225 kW)

Befejező munkálatok

Felhagyás

A harmadik fázis a termelés befejezését követő tevékenység. A felhagyás esetén, amennyiben a tevékenységet megszüntetik, vagy a tevékenységet megváltoztatják, az állapotfelmérést el kell végezni. Meg kell határozni a keletkezett károk és károsodások mértékét. Az esetlegesen keletkezett károk felszámolására kárelhárítási és rekultivációs programot kell készíteni, mely alapján a károkat meg kell szüntetni, a helyreállítást el kell végezni. A felhagyás után törekedni kell a természetes környezeti állapot elérésére.

A felhagyás munkálataihoz sorolható a rekultiváció folytatása, majd befejezése, a települési és a technológiai adottságoktól függően a bányafelhagyás. E munkálatokat a Bányafelügyelet által jóváhagyott bányabezárási és tájrendezési műszaki-üzemi terv szerint kell elvégezni. E munkák elkészülte után, ha már a bányászati tevékenységnek semminemű utólagos hatása nincsen, a szakhatóságok bevonásával a Bányafelügyelet törli a bányatelket és ekkortól a bányászat befejezettnek tekinthető.

Rekultiváció

A letakarításból származó meddőt lehetőleg a haszonanyag mögött, azt kellő távolságban követve kell lerakni, kiképezni a meddőhányót. Folyamatosan haladó fejtés letakarítási és egyéb meddőhányóját lehetőleg a bányán belül kell kialakítani a későbbi rekultivációt szem előtt tartva.

A bányaművelés során olyan területet, hányófelületet kell kialakítani, amely a tervezett növénytelepítésnek megfelel. Ez a művelet sor a technikai rekultiváció.

A technikai rekultiváció

A technikai rekultiváció során megoldandó feladatok:

- olyan felszín kialakítása, hogy az mezőgazdasági művelésre alkalmas vagy erdősítésre alkalmas legyen,
- meg kell tervezni a táblanagyságot és kialakítani a leendő mezőgazdasági földutakat kísérő vízelvezető árkokkal.

A felület rendezése, simítása történhet dózerekkel vagy nyesőládákkal. A mélyedések feltöltése vagy túltöltött anyag elhordása nyesőládával történik. A rézsűk rendezése, laposítása speciális egyengetőgéppel, dózerrel végezhető.

A biológiai rekultiváció

A technikai rekultivációt követi a biológiai rekultiváció, amely alatt növényzet telepítése, illetve a telepítés biológiai feltételeinek előkészítése értendő. A humusztérítést a külfejtés legfelső letakarító szeptetéből a termőtalajt különválasztva, önálló jövesztő- és szállítórendszer beiktatásával juttatják a hányó felső szeptetébe. A 0,3-0,8 m vastagságú szeptet jövesztelését kisteljesítményű jövesztő- és szállítórendszerrel oldják meg, szállítószalaggal vagy gépkocsival.

A haszonanyag teljes lefejtését, a bányá kimerülését követően a területet úgy kell kialakítani, hogy az mindenhol biztonságos legyen, a végső maradó rézsűk ne legyenek omlásveszélyesek, és a terület újra hasznosítható legyen.

A fejtéshez és rakodáshoz használt munkagépek:

- 1 db kotró (teljesítmény: 118 kW)
- 1 db dózer (teljesítmény: 120 kW)
- 1 db forgórakodó (teljesítmény: 130 kW)
- 2 db Tehergépkocsi (teljesítmény: 225 kW)

2.3. MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES LÉTESÍTMÉNYEK ISMERTETÉSE

A beruházás megvalósításához nem szükséges új, állandó létesítmény létrehozása.

A munkaterületen átmenetileg mobil wc-t fognak elhelyezni.

2.4. TÁRSADALMI, GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEINEK LEÍRÁSA

A Tisza-völgy árvízi biztonságának növelése kapcsán a következő alapelvek érvényesek:

- a Tisza folyó mértékadót meg nem haladó árvizeit elsősorban a mértékadó védképességűre kiépülő árvízvédelmi töltések közötti nagyvízi mederben kell levezetni, melyben – az ökológiai szempontokra is figyelemmel – az árvízvédelmi szempontok elsőrendű érvényesülése érdekében javítani kell az áramlási, vízszállítási feltételeket,
- a mértékadó védképességet meghaladó, töltésszakadással, elöntéssel fenyegető árhullámokat hazai területen árapasztással csökkenteni kell,
- az árvíz szabályozott kivezetését és a folyóba történő szükség szerinti visszavezetését (vagy vízhiányos területre történő átvezetését) szolgáló, műtárgyakból és tározókból álló árapasztó rendszert úgy kell kialakítani és működtetni, hogy az – az árvízvédelmi funkció biztosítása mellett, még a mértékadó árvízszint alatti árhullámok esetében is – hasznosítható legyen az agrár-környezetgazdálkodási, a klímavédelmi és a Tisza-völgy fejlesztésével kapcsolatos programokban előirányzott célok megvalósítása, valamint a természetes élőhelyek fenntartása és gyarapítása során. A tározókban és a hozzájuk kapcsolódó tájgazdálkodási mintaterületeken biztosítani kell – megfelelő vízhozam esetén – az évenkénti, rendszeres sekélyvízű elöntés lehetőségét.

Általános cél a szükséges árvízvédelmi biztonság megteremtése a meglévő töltések fejlesztésével, továbbá a lefolyási viszonyok javításával a nagyvízi mederben. Az árvízvédelmi töltések vonatkozásában egyrészt a magassági hiány megszüntetésével, másrészt az altalaj-állékonyság növelésével érjük el ezt. Ezen túlmenően fontos szempont a fejlesztésnél a jövőbeni karbantartási munkák elvégzésének biztosítása mind a mentett-, mind az ártéri oldalon.

A Felső-Tisza-vidék árvízvédelme a geopolitikai fekvése, a térség gazdasági fejlettségének nemcsak európai, hanem hazai mérce szerinti mérsékelt volta, a kiemelkedően fontos ipari körzetek és nagyobb városok hiánya miatt az országos átlaghoz viszonyítottnan súlyosan elmaradott. Ezen állapot konzerválása a térség további lemaradását segítheti elő. Mivel csakis a felzárkóztatás lehet a cél, az alapvető infrastruktúrák között a vízkárelhárítás rendszerének is minimum országos szintre való kiépítése rendkívül nagy jelentőségű.

A tervezett fejlesztés csupány néhány település közigazgatási területén valósul meg, védőhatása azonban a Beregi és a Szamosközi ártéri öblözetek teljes részét érinti, a Tisza jobb parti gátszakadás esetén pedig a kitörő víz áttérjedhet Ukrajnába és egyes esetekben Szlovákiába, illetve onnan a Bodroghözbe is visszajuthat. Így tehát a fejlesztéssel közvetlenül érintett néhány település, közvetve pedig a teljes Beregi és Szamosközi ártéri öblözet: a Beregi öblözetben 43 db település, a Szamosköziben 20 db település, összesen 56.527 fő.

3. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI

3.1. A TERV VAGY BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSA SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉNEK ISMERTETÉSE

Az EU tagállamai számára kötelező feladat a Víz Keretirányelv előírásainak végrehajtása. A Víz Keretirányelv előírja a jó vízminőség és vízmennyiség potenciál fenntartását, a biodiverzitás növelését, a degradált állapotok megszüntetését. A VGT2 intézkedési között pedig szerepel a vízfolyások és állóvizek hidromorfológiai állapotának javítása. Az Árvízi Irányelv egyik célkitűzése a belvízi és árvízi kockázat csökkentése. A Darányi Ignác Terv a természeti erőforrások fejlesztése tekintetében prioritásként kezeli a vízgazdálkodás témakörét. A Kvassay Jenő Terv pedig nagy hangsúlyt fektet a klímaváltozás káros hatásait ellensúlyozó aszálykezelésre, belvíz kezelésre, a vidékfejlesztést támogató területi vízgazdálkodásra. Ez utóbbiba beletartozik az öntözésfejlesztés és a lakossági vízigényeket kielégítő települési vízgazdálkodás is.

A Tisza magyarországi szakasza a folyó középszakaszának részét képezi. Itt jellemző a lelassult folyási sebesség és az ebből következő hordalék lerakás, valamint a meanderezés. Magyarország medence jellegű, folyóink többsége külföldön ered. A fejlesztéssel érintett alföldi terület alacsony térszintű és mindig is a nagyvizek által veszélyeztetett volt. A gyakori elöntések már a korai időktől fogva árvízi védekezésre készítettek a lakosságot. A XIX. század közepén megkezdett folyószabályozási és árvíz mentesítési munkálatok során a Tisza folyó alföldi szakaszán kialakult egy egységes árvízvédelmi rendszer. A medret kísérő árvízvédelmi töltések több ízben erősítésre kerültek, ma már nagy méretűek. A többszöri erősítés következtében szerkezetük heterogén, állékonyságuk nem mindenütt kielégítő. 1998 és 2001 között négy, ritkán, illetve korábban nem tapasztalt viselkedésű árhullám vonult le a Tiszán. Ennek okait vizsgálva egyértelművé vált, hogy a védekezés hagyományos formája, a töltések állandó emelése már nem elegendő. Ezért a továbbiakban a meglévő árvízvédelmi rendszer előírásoknak megfelelő fejlesztése mellett további hatékony megoldásokat kell keresni az új árvízi helyzetek kezelésére.

Jelen fejlesztés hatásterülete az egyik legerősebben érintett összefüggő térség az árvízi elöntések tekintetében. Az elöntések nagy területeket érinthetnek és bekövetkezésük esetén jelentős vízmélységekkel járnának, ami fokozza az emberi életet érintő kockázatokat is.

A kormány az árvízi kockázat csökkentése érdekében még 2016 nyarán hagyta jóvá – az Országos Vízügyi Főigazgatóság, mint konzorciumvezető, és a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság által benyújtott – KEHOP-1.4.0-15-2016-00011 azonosító számú „VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszerének kiépítése, Tisza-Túr tározó” című nagyprojektet, melynek célja a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése program keretében a Felső-Tisza árvízi biztonságának javítása árapasztó rendszer kiépítésével.

A tanulmány tárgyát képező bánya megnyitására a Tisza-Túr tározó gátrendszerének kialakításához szükséges kötött anyag biztosítása végett van szükség.

3.2. A TERV VAGY A BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉT ALÁTÁMASZTÓ INDOKOK

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 8. mellékletének 4. pontjában megadott lehetséges indokok a következők:

- Társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet).
- Emberi egészség vagy élet védelme
- A közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- A környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- A fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)

Közvetve az engedélykérő nyilatkozata és a 6.1. fejezetben bemutatott indoklás alapján a beruházás szükségességét a fenti indokok közül elsősorban **az emberi egészség és élet védelme**, másodsorban a vízpótlás lehetőségének biztosítása és várható kedvező hatásai miatt **a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése** támasztja alá.

4. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET

4.1. SZATMÁR-BEREG (HUHN10001) KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLET

4.1.1. A terület adatai

Kezelő: Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Terület: 52.847,77 hektár

• jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	f. áll.: A	
• réti fülesbagoly (<i>Asio flammeus</i>)	f. áll.: C	
• cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	f. áll.: C	
• bölömbika (<i>Botaurus stellaris</i>)	f. áll.: B	
• uhu (<i>Bubo bubo</i>)	f. áll.: B	
• fattyúszerkő (<i>Chlidonias hybrida</i>)	f. áll.: C	
• fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	f. áll.: C	
• fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	f. áll.: B	
• barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	f. áll.: B	
• kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)	t. áll.: B	
• hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>)	f. áll.: B	
• haris (<i>Crex crex</i>)	f. áll.: A	
• közép fakopáncs (<i>Dendrocopos medius</i>)	f. áll.: B	
• balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	f. áll.: B	
• fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	f. áll.: C	
• rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	f. áll.: C	t. áll.: C
• törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	f. áll.: C	
• töviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	f. áll.: C	
• kis őrgébics (<i>Lanius minor</i>)	f. áll.: B	
• barna kánya (<i>Milvus migrans</i>)	f. áll.: C	
• bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	f. áll.: B	
• darázsölyv (<i>Pernis apivorus</i>)	f. áll.: C	
• hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	f. áll.: C	
• karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	f. áll.: C	

A HUHN10001 Natura 2000 terület közösségi jelentőségű fajainak listája, valamint kódja és neve az EU Natura 2000 hálózatot bemutató honlapjáról, a „Standard Data Form” információi alapján készült (<http://natura2000.eea.europa.eu>). A terület kiterjedését a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 6. melléklete alapján mutatjuk be.

4.1.2. Természeti állapot ismertetése

4.1.2.1. Általános természeti állapot

Az 52.847,77 hektár kiterjedésű különleges madárvédelmi terület 75 település érintésével a Beregi-sík, a Szatmári-sík és az Északkelet-Nyírség kistájak területén helyezkedik el. A különleges madárvédelmi terület szinte teljesen átfed az 52.755 hektár kiterjedésű Szatmár-Bereg IBA területtel, így a nemzetközi IBA – területek (IBA – Important Bird Areas), vagyis Fontos Madárelőhelyek sorát gazdagítja. A különleges madárvédelmi területen egyetlen országos jelentőségű természeti terület, a Kaszonyi-hegy Természetvédelmi Terület található és szinte teljesen lefedi a Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzet területét. A vizsgált Natura 2000 terület meghatározó hányada egykori ártér, melyre a területen található holtágak, puhafás ligeterdők, nedves mocsárrétek, kaszálórétek, tözegmohás lápok emlékeztetnek, melyet számos kisebb-nagyobb kiterjedésű szántó és gyümölcsös szabdál fel és északkeletről két hegy, a Kárpátok harmadidőszaki előfutára, a Tarpa Nagy-hegy és Kaszonyi-hegy határol. A különleges madárvédelmi területen (kmt) meghatározott 2 pár uhu (*Bubo bubo*) is az említett területek egyikén fészkel. A folyókat kísérő ligeterdőkben néhány helyen vegyes gémtelep alakotnak a bakcsók (*Nycticorax nycticorax*), kis kócsagok (*Egretta garzetta*) és szürke gémek (*Ardea cinerea*), de az említett élőhelyeken fészkel néhány pár barna kánya (*Milvus migrans*) is. A ligeterdők gazdag erdei énekesmadár közösségnek nyújtanak fészkelő- és táplálkozóhelyet. Egy-két helyen hallható itt a hazánkban szinte a kipusztulás szélén álló és rokonfajával, a fülemülével (*Luscinia megarhynchos*) hibridizálódó nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*). A Tisza-menti szakadó partfalakban számos gyurgyalag (*Merops apiaster*) és partifecske (*Riparia riparia*) fészkel. A kmt területén található, nagy kiterjedésű, zavartalan, természetközeli tölgy-kőris-szil ligeterdőkben, illetőleg gyertyános-kocsányos tölgyes erdőkben néhány helyen fekete gólya (*Ciconia nigra*) és darázsölyv (*Pernis apivorus*) fészkel. Az említett élőhelyeken nagy számban fészkelnek a harkályalakúak, közöttük a fekete harkály (*Dryocopus martius*) és a közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*) is. Az említett élőhelyeken egyre gyakoribb fészkelő a holló (*Corvus corax*). A nyíltabb, ligetes területek, így például a fás legelők szórványos fészkelője a kabasólyom (*Falco subbuteo*), a szalakóta (*Coracias garrulus*), valamint a hamvas küllő (*Picus canus*). A kmt egyes vizes élőhelyein pocokgradációs években a réti fülesbagoly (*Asio flammeus*) is megjelenik költőfajként. A magas fűvű, száraz bokrosokkal tarkított kaszálókon és legelőkön számos fűj (*Coturnix coturnix*), illetőleg haris (*Crex crex*) fészkel, míg a cserjések a karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*), mezei poszáta (*Sylvia communis*), a töviszúró gébics (*Lanius collurio*) és sordély (*Emberiza calandra*) számára biztosítanak fészkelőhelyet.

A vizsgálati terület jellemző fészkelő madárfaunája

A vizsgálati területen 2016-ban az északi Tiszaköröd 100/61, 64, 67 hrsz-ek területén előforduló cserjés mentén olyan madárfajok fészkeltek, mint például a fácán (*Phasianus colchicus*), a feketetergő (*Turdus merula*), a **karvalyposzáta** (*Sylvia nisoria*) (1 pár), a **töviszúró gébics** (*Lanius collurio*) (1 pár), illetve a sordély (*Emberiza calandra*). A Tiszaköröd 103/3 hrsz területén található fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) képezte erdősávban pedig olyan fajok fészkeltek, mint például a vadgerle (*Streptopelia turtur*), a búbos banka (*Upupa epops*), vagy a sárgarigó (*Oriolus oriolus*).

A déli Tiszaköröd 100/71-73, 75, 79, 81 hrsz-ek, illetve a 100/26-27 hrsz-ek déli részén pedig a fülemüle (*Luscinia megarhynchos*), a barátposzáta (*Sylvia atricapilla*), a széncinege (*Parus major*), illetve a **töviszúró gébics** (*Lanius collurio*) (1 pár) fészkel. A tervezett munkálatok által érintett szántóföldeken a mezei pacsirta (*Alauda arvensis*) és a sárga billegető (*Motacilla flava*) fészkelésére utaló jeleket rögzíthettünk.

4.1.2.2. Jelölő fajok

4.1.2.2.1. Vizsgálati időpontok, időintervallumok, irodalmi adatok, vizsgálati módszerek

---

Mivel a 2019. évi vizsgálat a fészkelést követő időszakban történt (2019.09.02), így az adatok csak tájékoztató jelleggel szolgálhatnak a beavatkozáshoz. Ebben az esetben a vizsgálati területen csak a korábbi élőhelyi tapasztalatokra (egyes madárfajok fészkelő és táplálkozóhely preferenciájára) hagyatkozva bocsátkozhatnánk fészkelő fajokat érintő predikciókba. A vizsgálati területről azonban a 2016. évi fészkelési időszakból

(2016.05.31.) van felmérésünk. A 2016. évi vizsgálat során a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer módszertani leírásának megfelelően, a relatív felmérési módszerek közül a fészkelési időszakban és azon kívül is jól használható egyszeri pontszámlálás módszerét (BÁLDI et al. 1997) alkalmaztuk. A vizsgálatra 2016.05.31-én a délelőtti órákban egy Minox BF 8×42 BR típusú binokuláris keresőtávcső segítségével került sor. Jelen dokumentációban a beavatkozási területen potenciálisan fészkelő madárfajok feltételezhető érintettségét vizsgáltuk. A vizsgálati területen, illetve annak 400 m-es körzetében zavarásra különösen érzékeny, fokozottan védett madárfaj fészkeléséről sem a felmérési időszakból, sem pedig az azt követő időszakból nincs tudomásunk. A madárfajok elnevezése az MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG (2008) munkáját követi. A közösségi jelentőségű madárfajok neveit vastag szedéssel jelöltük.

4.1.2.2.2. A jelölő fajok általános bemutatása és érintettsége

A vizsgálati területen 2016-ban az északi Tiszakóród 100/61, 64, 67 hrsz-ek területén előforduló cserjés mentén a közösségi jelentőségű madárfajok közül a **karvalyposzáta** (*Sylvia nisoria*) (1 pár) és a **tővisszúró gébics** (*Lanius collurio*) (1 pár) fészkelte. A déli Tiszakóród 100/71-73, 75, 79, 81 hrsz-ek, illetve a 100/26-27 hrsz-ek déli részén pedig a közösségi jelentőségű fajok közül a **tővisszúró gébics** (*Lanius collurio*) (1 pár) fészkelte.

5. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI

5.1. A SZATMÁR-BEREG (HUHN10001) KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLETRE GYAKOROLT HATÁSOK

5.1.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében

5.1.1.1. Közvetlen építési hatásterület

A közvetlen hatásterület élővilágvédelmi szempontból minden olyan terület, amelyet a kivitelezéssel kapcsolatos munkálatok fizikailag érintenek. Az érintett terület kiterjedését és térbeli elhelyezkedését az alábbi ábrán mutatjuk be.

9. ábra – A közvetlen építési és az üzemelés hatásterülete (piros határvonallal jelölve)

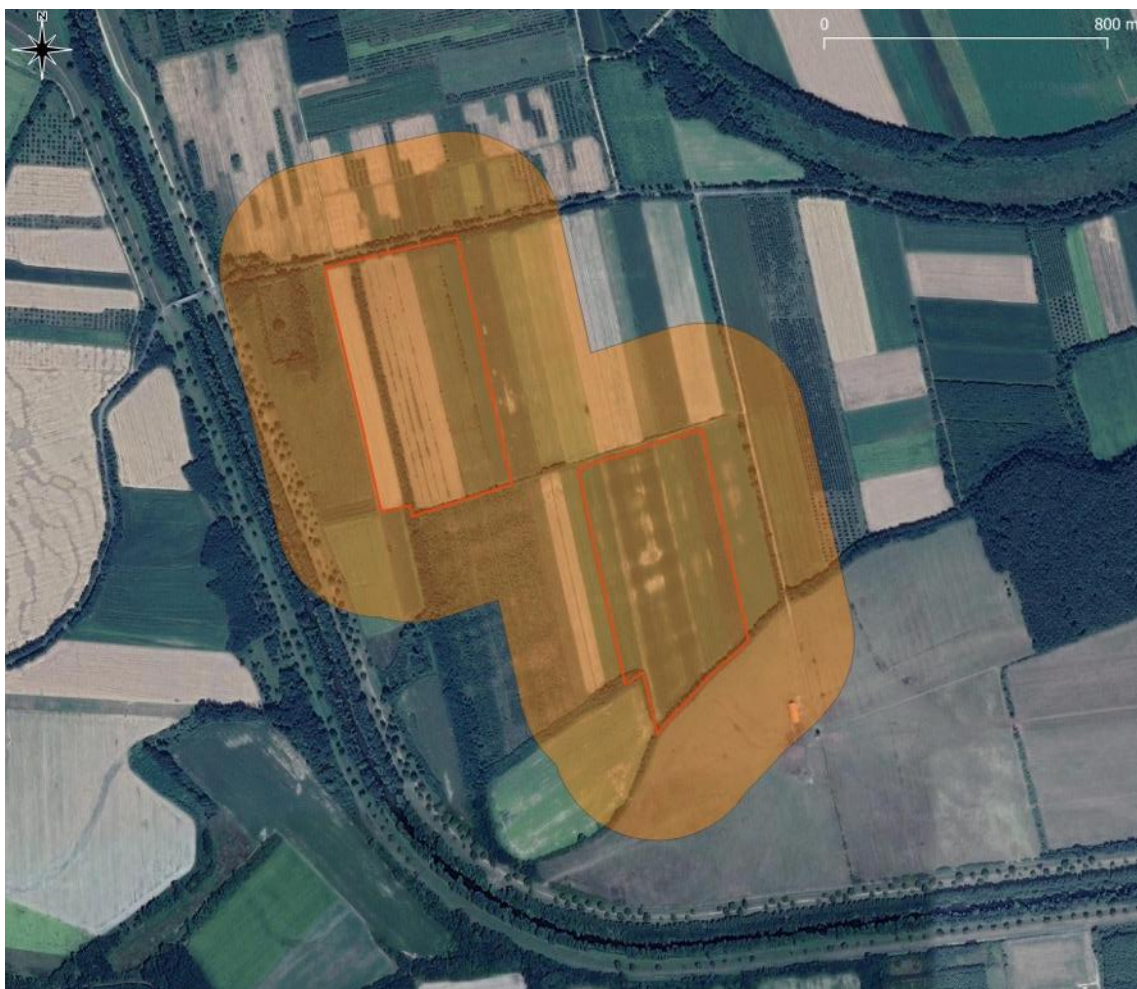
5.1.1.2. Közvetett építési hatásterület

Az élővilág szempontjából az építési fázis közvetett hatásterületéhez soroljuk azokat a területeket, ahol az építési munkálatok hatásai nem közvetlenül fizikai értelemben, hanem közvetve, más környezeti elemre (pl.: levegőre, felszín alatti vagy felszíni vízre) gyakorolt hatásán keresztül érzékelhetően befolyásolják az élővilág valamelyik alkotóelemének (az élővilágot alkotó fajok egyedei, állományai) életfolyamatait, viselkedését, ezáltal befolyásolják az adott területen a faj állományának alakulását (pl.: reprodukciós ráta, ezen keresztül pedig a populációméret). Természetesen ide tartoznak az építési munkálatok zaj és vibrációs terhelésén, a kivitelezést végző munkások és munkagépek által az építést megelőző állapothoz képest keltett vizuális zavarásán, ill. a munkafolyamatok esetleges fényszennyezésén keresztül közvetetten jelentkező hatások is. Ezek mellett a közvetett hatásterülethez tartoznak azok a megközelítési útvonalak, ill. azok közvetlen környezete, amelyeket a munkagépek és a munkálatok kivitelezésében részt vevők ténylegesen használnak. Az élővilágra gyakorolt várható közvetett hatások megítélése igen nehéz, mert az egyes fajok eltérő érzékenységet mutatnak a különböző környezeti hatásokra, például eltérő mértékben érzékenyek a levegőkörnyezeti hatásokra, a zaj és vibrációs hatásokra vagy a vizuális zavaró hatásokra. A levegőminőségi és zajvédelmi határértékek humán egészségügyi szempontból kerültek megállapításra és az élővilágot alkotó fajpopulációk túlnyomó többsége esetében alapkutatási szinten sem rendelkezünk arra vonatkozó ismeretekkel, hogy a jogszabályokban szereplő, emberekre vonatkozóan megállapított határértékek hogyan viszonyulnak az adott faj szempontjából releváns küszöbértékekhez. A humán szempontból meghatározott határértékeknek megfelelő levegőszennyezettségi hatásterület sugara az építés időszakában a hasonló jellegű és volumenű beavatkozások esetében nagyságrendileg 200-250 m, míg a zajvédelmi hatásterület lakóterületre vonatkoztatott határérték esetén maximum 100-150 m. Számos gyakorlati tapasztalat támasztja alá, hogy a zajhatásra és a vizuális zavaró hatásra számos állatfaj egyedei megfigyelhetően érzékenyebben reagálnak, mint az emberek és ezek a hatások menekülést, ill. egyfajta elkerülő viselkedést váltanak ki az egyedekből. Ugyanakkor már a gerinctelen állatok számos csoportjára (pl.: puhatestűek, ízeltlábúak) is jellemző a tanulás egyik legegyszerűbb, látens formája, az ún. habituációs tanulás, melynek lényege, hogy ugyanazon ingerrel ismételt szembesülés eredményeként a figyelem vagy reakció intenzitása csökken. Az egyedek hozzászoknak az ismételt és a megerősítés hiánya miatt számukra nem veszélyesnek, közömbösnek ítélt ingerekhez. Legtöbb ténylegesen alkalmazható gyakorlati tapasztalattal a gerincesekre, azon belül is elsősorban a madarakra vonatkozóan rendelkezünk.

A tervezett beavatkozás által érintett területen, ill. környezetében a rendelkezésre álló információk alapján nem fészkelnek olyan madárfajok melyek extrém módon érzékenyek lennének az akusztikus és vizuális zavaró hatásokra (pl.: fekete gólya (*Ciconia nigra*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*)). A beruházási terület közelében ténylegesen rendszeresen előforduló és fészkelő madárfajok gyakorlati tapasztalatokon alapuló akusztikus és vizuális zavaró hatásokkal szemben mutatott érzékenysége alapján a munkaterület szélétől számított 200 méteres távolságban jelölhető ki a közvetett élővilág-védelmi hatásterület határa. Az így meghatározott közvetett hatásterületen kívül az építési fázisban a környezeti tényezőkben bekövetkező esetleges változások várhatóan még a területen jelenlegi ismereteink alapján előforduló legérzékenyebb állat- és a növényfajok életmenetét sem befolyásolják érdemben. A közvetett hatásterület kiterjedését az alábbi ábrán mutatjuk be.

10. ábra – A közvetett építési hatásterület (sárga kijelölés)

5.1.1.2.1. Az üzemelés hatásterülete

Az üzemelési időszakban a bolygatott felszíneken az említett tájegységben a szukcessziós folyamatoknak köszönhetően élőhelyi átalakulásnak megfelelő táplálkozó, illetőleg fészkelő madárfauna kolonizálja majd az érintett szakaszon újonnan megjelenő és/vagy regenerálódó élőhelyeket. Az üzemelés területe teljes egészében megfeleltethető az közvetlen építési terület helyszínének (ábrázolása a „Közvetlen építési hatásterület” fejezetben megtalálható).

5.1.1.3. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások leírása

5.1.1.3.1. Vizsgálati időpontok, módszerek

Mivel a 2019. évi vizsgálat a fészkelést követő időszakban történt (2019.09.03), így az adatok csak tájékoztató jelleggel szolgálhatnak a beavatkozáshoz. Ebben az esetben a vizsgálati területen csak a korábbi élőhelyi tapasztalatokra (egyes madárfajok fészkelő és táplálkozóhely preferenciájára) hagyatkozva bocsátkozhatnánk fészkelő fajokat érintő predikciókba. A vizsgálati területről azonban 2016. évi fészkelési időszakból (2016.05.31.) van felmérésünk. A 2016. évi vizsgálat során a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer módszertani leírásának megfelelően, a relatív felmérési módszerek közül a fészkelési időszakban és azon kívül is jól használható egyszeri pontszámlálás módszerét (BÁLDI et al. 1997) alkalmaztuk. A vizsgálatra 2016.05.31-én a délelőtti órákban egy Minox BF 8×42 BR típusú binokuláris keresőtávcső segítségével került

sor. Jelen dokumentációban a beavatkozási területen potenciálisan fészkelő madárfajok feltételezhető érintettségét vizsgáltuk. A vizsgálati területen, illetve annak 400 m-es körzetében zavarásra különösen érzékeny, fokozottan védett madárfaj fészkeléséről sem a felmérési időszakból, sem pedig az azt követő időszakból nincs tudomásunk. A madárfajok elnevezése az MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG (2008) munkáját követi. A közösségi jelentőségű madárfajok neveit vastag szedéssel jelöltük.

5.1.1.3.2. A jelölő fajok általános bemutatása és érintettsége

---

jégmadár – *Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen nem jellemző faj és a számára alkalmas táplálkozó, illetőleg fészkelőhely sem fordul elő, ezért a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

réti fülesbagoly – *Asio flammeus* (Pontoppidan, 1763)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj számára alkalmas fészkelőhely nem fordul elő, ezért a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

cigányréce – *Aythya nyroca* (Güldenstädt, 1770)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen nem jellemző faj és a számára alkalmas táplálkozó, illetőleg fészkelőhely sem fordul elő, ezért a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

bölömbika – *Botaurus stellaris* (Linnaeus, 1758)

faj érintettsége

A vizsgálati területen nem jellemző faj és a számára alkalmas táplálkozó és fészkelőhely sem fordul elő, ezért a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

uhu – *Bubo bubo* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen nem jellemző madárfaj és a faj számára alkalmas fészkelőhely sem fordul elő, így a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

fattyúszerkő – *Chlidonias hybrida* (Pallas, 1811)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen nem jellemző madárfaj és a faj számára alkalmas fészkelő, illetőleg táplálkozóhely sem fordul elő, így a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben sem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

fehér gólya – *Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen nem fészkel. A vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása valószínűsíthető március közepe és szeptember eleje között. A fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek, és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

fekete gólya – *Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen nem fészkel. A vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása nem zárható ki március eleje és szeptember eleje között. A fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek, és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

barna rétihéja – *Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj nem fészkel. A vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása valószínűsíthető március közepe és október között. A fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

kékes rétihéja – *Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a szatmár-beregi térségben telelő egyedek előfordulása október és április eleje között lehetséges. A fajt a tervezett beavatkozás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen telelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen telelő állományra.

hamvas rétihéja – *Circus pygargus* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása nem kizárható elsősorban a vonulási időszakban (március vége és április vége, illetőleg augusztus vége és szeptember vége között), de a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

haris – *Crex crex* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen fészkelését a korábbi években sem észlelték. A vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása nem kizárható elsősorban a vonulási időszakban (április közepe és június eleje, illetőleg augusztus eleje és szeptember közepe között), de a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

közép fakopáncs – *Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj számára alkalmas fészkelőhely nem fordul elő. A fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

balkáni fakopáncs – *Dendrocopos syriacus* (Hemprich & Ehrenberg, 1833)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen nem fészkel, ezért a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

fekete harkály – *Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj számára alkalmas fészkelőhely nem fordul elő, ezért a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

rétisas – *Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen csupán alkalmi átrepülő példányok előfordulását valószínűsítjük. A fajt nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben az őt érintő hatások tárgyalásától eltekintünk.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő, illetőleg telelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő, illetőleg telelő állományára.

törpegém – *Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766)

A faj érintettsége

A faj számára alkalmas élőhely nem fordul elő, ezért a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további, részletező fejezeteiben nem szerepeltetjük.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

tövisszúró gébics – *Lanius collurio* Linnaeus, 1758

Elterjedési terület

Palearktikus elterjedésű madárfaj, melynek areája az Ibériai-félszigettől Közép-Ázsián át Nyugat-Szibériáig húzódik. Elterjedési területének északi határát a júliusi 16 °C-os izoterma, dél felé pedig a mediterráneum északi része határolja. Politipikus faj. Európa nagy részén a törzsalak, a *L. c. collurio* fordul elő, míg a *L. c. kobylini* a Krím-félszigettől Iránig, míg a *L. c. pallidifrons* az Ob felső és középső folyásánál, illetve az Altaj vidékén él. Elterjedési területük átfedő részénél gyakran hibridizál a rokon fajokkal, így a pusztai gébiccsel (*L. isabellinus*) és a barna gébiccsel (*L. cristatus*) (FUISZ & CSÖRGŐ, 2009; SCHMIDT, 2000).

11. ábra - A tövisszúró gébics (*Lanius collurio*) elterjedése [sötétzöld – fészkel és nem vonul; sárga – fészkel és vonul; sötétkék – telelő terület, türkiz – vonuláskor használt terület; forrás: <http://datazone.birdlife.org>]

Hazai elterjedés, élőhely

Az ország egész területén széleskörűen elterjedt, igen gyakori fészkelő. Különösen gyakori a Zempléni-hegység déli részén, a Bükkalján, a Borsodi-Mezőségen, a Tisza mentén, a Kiskunságban és a Dunántúl déli és délnyugati részén. Kedveli a bokrokkal tarkított hegy- és domboldalakat, erdőirtásokat, erdőszéleket, fasorokat, bokrokban gazdag fás legelőket, szőlőket, gyümölcsösöket, de emellett minden egyéb bokros élőhelyet is (MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG, 2008).

A faj érintettsége

A vizsgálati területen 2 pár fészkelését valószínűsítjük a 2016. évi felmérésünk alapján.

Az építés várható hatásai

Az építést megelőző fa- és cserjeirtási munkálatok kedvezőtlen hatást gyakorolhatnak a faj fészkelésére (pl.: fiókás fészkalj pusztulása). Az említett munkálatok fészkelési időszakon kívüli időintervallumra időzítése esetén az érintettség mértéke elhanyagolhatóan csekély (ekkor a területen táplálkozó egyedek élőhelyének zavarása, illetőleg átalakulása miatt jellemző elkerülő magatartás, illetőleg tavasszal a korábbi fészkelőhelyeikre visszatérő egyedek élőhelyének megszűnése miatt fellépő stresszhatás várható).

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

kis őrgébics - *Lanius minor* Gmelin, 1788

A faj érintettsége

A felmérés során a vizsgálati területen a faj jelenlétét nem észleltük, ezért nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a fajt érintő hatások tárgyalásától eltekintünk.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

barna kánya – *Milvus migrans* (Boddaert, 1783)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj számára alkalmas táplálkozó, illetőleg fészkelőhely sem fordul elő, de a vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása nem zárható ki március közepe és október között. A fajt a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a fajt érintő hatások tárgyalásától eltekintünk.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

bakcsó – *Nycticorax nycticorax* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj számára alkalmas táplálkozó és fészkelőhely nem fordul elő. A vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása nem kizárható március és október között, de a fajt a beruházás

szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a fajt érintő hatások tárgyalásától eltekintünk.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

darázsölyv – *Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj számára alkalmas fészkelőhely nem fordul elő. A vizsgálati terület felett átrepülő egyedek előfordulása nem zárható ki április vége és szeptember közepe között, de a fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a fajt érintő hatások tárgyalásától eltekintünk.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

hamvas küllő – *Picus canus* Gmelin, 1788

A faj érintettsége

A vizsgálati területen a faj számára alkalmas fészkelőhely nem fordul elő. A vizsgálati terület felett átrepülő példányok előfordulása nem zárható ki a téli időszakban. A fajt a beruházás szempontjából nem tekintjük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a fajt érintő hatások tárgyalásától eltekintünk.

Az építés várható hatásai

Az építésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

karvalyposzáta – *Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792)

Elterjedési terület

Palearktikus elterjedésű, két alfajjal rendelkező madárfaj. Hazánkban a *S. n. nisoria* fordul elő. A keleti hosszúság 10. foktól nyugatra csak szórványosan fészkel, keletre Ázsiában a keleti hosszúság 100. fokig költ. Észak felé az északi szélesség 60. fok, délre az északi szélesség 40. fok elterjedésének határa, ami a júliusi 17-32 °C-os izotermák által határolt területet jelenti (CSÖRGŐ & GYURÁ CZ, 2009).

12. ábra – A karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*) elterjedése [sötétzöld – fészkel és nem vonul; sárga – fészkel és vonul; sötétkék – telelő terület, türkiz – vonuláskor használt terület; forrás: <http://datazone.birdlife.org>]

Hazai elterjedés, élőhely

Elsősorban a száraz és meleg, cserjékkel, ritkás bokorerdővel vagy vágásújulattal borított domb- és hegyoldalak, a gazdag cserjeszintű síkvidéki erdőfoltok és bokorfüzesek, valamint az idős parkok és kertek elég gyakori fészkelője (MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG, 2008).

A faj érintettsége

A vizsgálati terület szélét jelző fás-cserjés mentén 1 pár fészkelése valószínűsíthető.

Az építés várható hatásai

Az építést megelőző fa- és cserjeirtási munkálatok kedvezőtlen hatást gyakorolhatnak a faj fészkelésére (pl.: fiókás fészkekaljak pusztulása). Az említett munkálatok fészkelési időszakon kívüli időintervallumra időzítése esetén az érintettség mértéke elhanyagolhatóan csekély (ekkor a területen táplálkozó egyedek élőhelyének zavarása, illetőleg átalakulása miatt jellemző elkerülő magatartás, illetőleg tavasszal a korábbi fészkelőhelyeikre visszatérő egyedek élőhelyének megszűnése miatt fellépő stresszhatás várható).

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

5.1.1.3.3. A tevékenységgel érintett, a kijelölés alapjául szolgáló fajok egyedeinek száma, állománysűrűsége vagy az érintett terület nagysága

Fajok	Fészkelőállomány a különleges madárvédelmi területen (pár) ¹	Fészkelő állomány a projekt területen (pár)
töviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	500 – 1.000	2*
karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	600 – 800	1*

1. táblázat. A HUHN10001 különleges madárvédelmi terület jelölő madárfajainak állomány nagysága (Forrás: „1” - natura2000.eea.europa.eu) [A „*”-gal jelölt adatok becsült állomány adatok]

5.1.1.3.4. Az egyedek vagy a terület szerepe a faj védelme tekintetében

töviszúró gébics (*Lanius collurio*)

A beruházás által érintett területen a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományának 0,2 - 0,4%-a költ, így szerepe a faj különleges madárvédelmi területen értelmezett védelme szempontjából nem meghatározó. A faj országos állománya tekintetében a beruházással érintett terület szerepe a faj védelme szempontjából nem jelentős (0,00029 - 0,00037%).

karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*)

A beruházás által érintett területen a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományának 0,12 - 0,16%-a költ, így szerepe a faj különleges madárvédelmi területen értelmezett védelme szempontjából nem meghatározó. A faj országos állománya tekintetében a beruházással érintett terület szerepe a faj védelme szempontjából nem jelentős (0,0015 – 0,0031%).

5.1.1.3.5. A faj ritkasága (helyi, regionális és ennél magasabb szinten felmérve, ideértve az európai közösségi szintet is)

5.1.1.3.5.1. A faj tevékenységgel érintett állományának relatív nagysága a faj hazai, európai közösségi, illetve világállományához képest

Fajok	Fészkelő állomány a projekt területen (pár)	Hazai állomány (pár) ¹	Európai állomány (pár) ²	Világállomány (pld.) ²
töviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	2*	540.000 - 670.000	7,44 millió - 14,3 millió	24,8 - 47,7 millió
karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	1*	32.000 - 65.000	506.000 - 968.000	4,04 - 7,76 millió

2. táblázat. A faj tevékenységgel érintett állományának relatív nagysága az adott Natura 2000 terület, hazai és európai közösségi állományához képest [(Forrás: „1” - Nomenclator Bizottság, 2008; „2” - www.birdlife.org) A „*”-gal jelzett adatok becsült állomány adatok]

5.1.1.3.5.2. A faj veszélyeztetettségi foka (IUCN Vörös Könyv veszélyeztetettségi kategóriái szerinti besorolás, közösségi vagy kiemelt közösségi jelentőség, országosan védett vagy fokozottan védett besorolás stb.)

Fajok	IUCN Vörös Könyv ¹	Berni Egyezmény ²	EU madár-védelmi irányelv ³	EU CITES ⁴	Hazai védettség ⁵
töviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	Least concern / nem veszélyeztetett	II - es függelék	I-es melléklet	-	Védett, 25.000 Ft
karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	Least concern / nem veszélyeztetett	II - es függelék	I-es melléklet	-	Védett, 50.000 Ft

3. táblázat. A faj veszélyeztetettségi foka (Forrás: „1” - www.iucnredlist.org; „2” - Bern Convention, 1979; „3” - Birds Directive, 2009; „4” - www.cites.org; „5” - www.termeszetvedelem.hu)

5.1.1.3.6. A faj szaporodási képessége (a fajra vagy a populációra jellemző dinamika alapján)

Fajok	Utódszám ¹	Költések száma/év ¹	Fiatalok túlélőképessége	Átlagos élethossz
töviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	5-7 tojás	1 fészkalj	nem ismert	2-4 év Max.: 10 év (FRANSSON et. al 2010)
karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	4-6 tojás	1 fészkalj	alacsony	2-5 év Max: 11 év (FRANSSON et. al 2010)

4. táblázat. A faj szaporodási képessége (Forrás: „1” - Haraszthy, 2000)

5.1.1.3.7. A tevékenység megvalósulása esetén a faj, illetve a faj élőhelyének képessége arra, hogy a célzott védelmi intézkedéseket kivéve minden egyéb beavatkozás nélkül, kizárólag a faj, illetve élőhelyének dinamikája következtében rövid időn belül visszaálljon egy olyan állapotba, amely az eredeti állapottal egyenértékű vagy jobb annál

5.1.1.3.7.1. A faj állományának regenerálódási képessége a környező állományokból azok észrevehető csökkenése nélkül (a faj diszperziós képessége, illetve az állomány izoláltsága más állományoktól stb.), illetve az állomány belső dinamikája következtében a regenerálódás képessége

töviszúró gébics (*Lanius collurio*)

Az építési munkálatokat megelőző fa- és cserjeirtási munkálatok minimális mértékű fészkelőhely pusztulást eredményezhetnek, de ennek előreláthatólag nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen belüli állományára.

karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*)

Az építési munkálatokat megelőző fa- és cserjeirtási munkálatok minimális mértékű fészkelőhely pusztulást eredményezhetnek, de ennek előreláthatólag nem lesz hatás a faj különleges madárvédelmi területen belüli állományára.

5.1.1.3.7.2. A tevékenység hatása az állományon belüli kedvező kor- és ivareloszlásra

---

A madárállományokon belüli kor- és ivararány eloszlásra várhatóan nem lesz számottevő mértékű hatása a projektnek.

5.1.1.3.8. A területek koherenciája

A tervezett beavatkozás eredményeként egyik fázisban sem következnek be olyan kedvezőtlen strukturális változások, melyek negatívan befolyásolnák az érintett terület fészkelőhelyként, táplálkozóhelyként, ill. madárvonulásban betöltött szerepét. Ebből következően a beavatkozás eredményeként várhatóan nem sérül a HUHN10001 Natura 2000 terület érintett élőhelyfoltjainak belső koherenciája, és nem várható kedvezőtlen irányú változás a szomszédos Natura 2000 területekkel fennálló kapcsolatban, tehát az Natura 2000 élőhelyhálózat funkciójában sem.

5.1.1.4. A várható hatások becsült mértéke összegezve

Fajok	Kedvezőtlen hatás mértéke	Megjegyzés
jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
régi fülesbagoly (<i>Asio flammeus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
bölgmbika (<i>Botaurus stellaris</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
uhu (<i>Bubo bubo</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
fattyúszerkő (<i>Chlidonias hybrida</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
haris (<i>Crex crex</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
közép fakopáncs (<i>Dendrocopos medius</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	K – elviselhető Ü – semleges	Az érintettség minimális, a javasolt időbeli korlátozás figyelembevételével végzett kivitelezés esetén nem beszélhetünk érintettségről.
kis őrgébics (<i>Lanius minor</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
barna kánya (<i>Milvus migrans</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
darázsölyv (<i>Pernis apivorus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	K – semleges Ü – semleges	A faj nem érintett
karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	K – elviselhető Ü – semleges	Az érintettség minimális, a javasolt időbeli korlátozás figyelembevételével végzett kivitelezés esetén nem beszélhetünk érintettségről.

5. táblázat. A HUHN10001 különleges madárvédelmi terület jelölő fajaira gyakorolt hatás becslése [kivitelezés (K) és üzemelés (Ü)]

A fenti részletező fejezetek és az itt szereplő összegző táblázatban információi alapján megállapíthatjuk, hogy a beruházás a Natura 2000 jelölő értékekre nem gyakorol várhatóan jelentős negatív hatást.

6. ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSSZERŰ) MEGOLDÁSOK

6.1. A TERVEZŐ, ILLETVE BERUHÁZÓ ÁLTAL TANULMÁNYOZOTT ALTERNATÍV MEGOLDÁSOK BEMUTATÁSA, ÉS A SZÓBA JÖHETŐ ALTERNATÍV MEGOLDÁSOK MEGVALÓSÍTÁSÁT MEGNEHEZÍTŐ VAGY KIZÁRÓ OKOK LEÍRÁSA

A „VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszerének kiépítése, Tisza-Túr tározó” c. beruházáshoz kapcsolódó hatósági eljárásokat a Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program keretében megvalósuló egyes vízgazdálkodási célú beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 285/2016 (IX.21.) Korm. rendelet alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánították.

A kivitelezés előtt álló 42 millió m³ térfogatú tározót, összesen 25,08 km hosszúságú töltés határolja, melynek megépítéséhez mintegy 2,5 millió m³ töltésanyag szükséges. A beruházás tervezési fázisában a környezetvédelmi engedélyezési eljárás során számos anyagnyerőhely megvizsgálásra került. A környezetvédelmi engedélyezési eljárás során megvizsgált tervezett anyagnyerőhelyek egy részét különböző indokok (erdővédelmi, természetvédelmi, ill. bányahatósági engedélyezését kizáró okok) miatt nem lehet igénybe venni. Ennek következtében a kivitelezés előtt álló tározó nyugati részének térségében, Tiszakóród település külterületén nincs engedélyezett, igénybe vehető anyagnyerőhely, így nem biztosított a tározótöltés megépítésének anyagszükséglete a környezetvédelmi engedélyben szereplő engedélyezett anyagnyerőhelyekből.

A Kivitelezők feladata az anyagszükséglet biztosítása, így Tiszakóród térségében az anyagigény biztosítása céljából számos területet megvizsgáltak az elmúlt hónapokban. Jelentős korlátozó tényező, hogy a tározót a nyugati oldalon a Túr folyó határolja, melynek a térségben található hídjai nem alkalmasak arra, hogy a szükséges anyagmennyiség átszállítását végző tehergépjárművek okozta terhelést károsodás nélkül elviseljék, ebből következően csak a Túr jobb parti töltése, a Tisza bal parti töltése és Tiszakóród település belterülete között egy 630-650 ha-os területen belül kell a szükséges anyagigény biztosítását megoldani. Problémát jelent, hogy a körülhatárolt területen megvett fúrásminták talajmechanikai elemzése szerint számos helyen nem megfelelő a felső humuszos fedőréteg alatti anyag minősége a töltésepítéshez, ill. több, megfelelő anyagminőséggel jellemezhető ingatlan esetében a tulajdonosok hallani sem akarnak arról, hogy földjükről eladják az anyagot töltésepítés céljára.

A tározó nyugati részén összesen 3 olyan területet találtunk, amelyen megfelelő minőségű és vastagságú töltésanyag található és a tulajdonosok hajlandóságot mutatnak arra, hogy eladják a földjükről a megfelelő minőségű anyagot. A 3 terület közül az első kettő a jelen hatásvizsgálati dokumentáció tárgya (a harmadik terület egy másik dokumentációba kerül benyújtásra):

1. terület: Tiszakóród 0103/3, 0104/25, 0100/61, 0100/64, 0100/67 – összesen 11,61 ha
[jelen dokumentációban kerül benyújtásra]

2. terület: Tiszakóród 0100/26, 0100/27, 0100/69, 0100/71, 0100/73, 0100/75, 0100/77, 0100/79, 0100/81 – összesen 11,16 ha
[jelen dokumentációban kerül benyújtásra]

3. terület: Tiszakóród 084/2 – összesen 8,715 ha
[másik dokumentációban kerül benyújtásra]

7. A KEDVEZŐTLEN HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE, A TERVEZETT, ILLETVE JAVASOLT, A TERV VAGY BERUHÁZÁS RÉVÉN BEKÖVETKEZŐ KEDVEZŐTLEN HATÁSOK ENYHÍTÉSÉT, CSÖKKENTÉSÉT, MÉRSÉKLÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

7.1. AZ ÉRINTETT SZATMÁR-BEREG (HUHN10001) KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLET

Javasoljuk, hogy a munkálatokat megelőző fa- és cserjeirtást valamennyi területen az érintett jelölő madárfaj, a **tövisszűrő gébics** (*Lanius collurio*) és a **karvalyposzáta** (*Sylvia nisoria*) fészkelési időszakán kívül (azaz lehetőleg augusztus 1. és április 15. között) végezzék el, így minimalizálható a fészkaljak sérülésének és közvetlen pusztulásnak a veszélye. A fészkelési és fiókanevelési időszak kivételével az érintett fajok vagy nem tartózkodnak a területen (pl.: telelési időszakban afrikai telelőterületükön tartózkodnak), vagy pedig vagilis (röpképes) egyedekként (pl.: vonulási időszak) figyelhetők meg, melyek képesek a zavaró hatásokra elkerülő magatartással reagálni.

8. KIEGYENLÍTŐ (KOMPENZÁCIÓS) INTÉZKEDÉSEK

8.1. KOMPENZÁCIÓS INTÉZKEDÉSEK A JELÖLŐ FAJOK ESETÉBEN

8.1.1. Szatmár-Bereg (HUHN10001) különleges madárvédelmi terület

Szakmailag nem indokolt kompenzációs intézkedések tervezése.

9. FELHASZNÁLT IRODALOM

BÁLDI, A., MOSKÁT CS. ÉS SZÉP T. (1997): Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer IX. Madarak. - Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest. ISBN 963 7093 52 4

CSÖRGŐ, T., GYURÁCZ, J. (2009): Karvalyposzáta. In: CSÖRGŐ, T., KARCZA, ZS., HALMOS, G., MAGYAR, G., GYURÁCZ, J., SZÉP, T., BANKOVICS, A., SCHMIDT, A., SCHMIDT, E. [szerk.]: Magyar madárvonulási atlasz. Kossuth Kiadó, Budapest. p. 515-516.

FUISZ, T., CSÖRGŐ, T. (2009): Töviszúró gébics. In: CSÖRGŐ, T., KARCZA, ZS., HALMOS, G., MAGYAR, G., GYURÁCZ, J., SZÉP, T., BANKOVICS, A., SCHMIDT, A., SCHMIDT, E. [szerk.]: Magyar madárvonulási atlasz. Kossuth Kiadó, Budapest. pp. 566-568.

HARASZTHY, L. (2008): Magyarország madarai. Mezőgazda Kiadó, Budapest. pp. 433

MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG (2008): Magyarország madarainak névjegyzéke. Nomenclator avium Hungariae. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest. 278 p.

SCHMIDT, E. (2000): Karvalyposzáta. In: HARASZTHY, L. [szerk.]: Magyarország madarai. Mezőgazda Kiadó, Budapest pp. 310-311.

SCHMIDT, E. (2000): Töviszúró gébics. In: HARASZTHY, L. [szerk.]: Magyarország madarai. Mezőgazda Kiadó, Budapest pp. 343-345.

<http://natura2000.eea.europa.eu>

<http://www.birdlife.org>

<http://www.cites.org>

<https://euring.org/data-and-codes/longevity-list>

<http://www.iucnredlist.org>

<http://www.termeszetvedelem.hu>

10. MELLÉKLET

10.1. SZAKÉRTŐI ENGEDÉLYEK

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/2771-4/2011.
Ügyintéző: dr. Dorn Adrienn

SZ-050/2011.

HATÁROZAT

Dr. Kiss Béla (lakik: 4032 Debrecen, Soó R. u. 21.) kérelmezőt, aki

született: Hajdúböszörmény, 1970. augusztus 13.;

anyja neve: Oláh Ilona Mária;

diplomáinak (okleveleinek) kiállítója, száma, kelte:

1. Debreceni Egyetem;
Mezőgazdaságtudományi Kar;
H-12/2003.; 2003. június 28.
2. Kossuth Lajos Tudományegyetem;
Természettudományi Kar;
227/1996.; 1996. június 29.
3. Debreceni Egyetem;
30/2001., 2001. június 2.

szakképzettsége:

okleveles biológus és biológia szakos tanár
halászati okleveles szakmérnök

tudományos fokozata:

környezettudományok doktora

SZTV

élővilágvédelem

szakterületen a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2011. június 14.

Tolnai Jánosné Dr.
mb. főigazgató-helyettes

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefon: 2249-100 Fax: 2249-162		orszagos@zoldhatosag.hu

Iktatószám: 14/02984-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gribovszki Réka
Szakmai ügyintéző: Hévízi Gergely
Kellner Szilárd

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-034/2012.

HATÁROZAT

Dr. Müller Zoltán (lakik: 4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.) kérelmezőt, aki

született: Tiszafüred, 1974. 08. 26.;

anyja neve: Ács Katalin Margit;

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Kossuth Lajos Tudományegyetem;
Természettudományi Kar;
163/1997.; 1997. június 28.

szakképzettségei:

okleveles biológia-földrajz szakos tanár

SZTV Élővilágvédelem

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2012. május „31”

Dr. Hecsei Pál
mb. főigazgató megbízásából

Tolnai Jánosné Dr.
mb. főigazgató-helyettes

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a, Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu orszagosszoldhatosag@zoldhatosag.hu
---	----------------------------	---

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

mb. Főigazgató-helyettes

Iktatószám: 14/2984-9/2012.
Ügyintéző: dr. Gribovszki Réka
Szakmai ügyintéző: Hévízi Gergely

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-048/2012.

HATÁROZAT

Dr. Müller Zoltán (4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.) kérelmezőt, aki

született: Tiszafüred, 1974. 08. 26.;

anyja neve: Ács Katalin Margit;

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Kossuth Lajos Tudományegyetem;
Természettudományi Kar;
163/1997.; 1997. június 28.

szakképzettségei:

okleveles biológia-földrajz szakos tanár

SZTV Földtani természeti értékek és barlangok védelme

szakterületen a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2012. július „ 18 ”

Tolnai Jánosné Dr.
mb. főigazgató-helyettes

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162		orszagoszoldhatosag.hu